

TYÖRYHMÄN KOKOUS 7/2014 (kokous 71)

Aika: Keskiviikko 23.10.2014, klo 13.00–15.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Foorumi
Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (VPJ)
Jari Salila, oikeusministeriö
Outi Honkatukia, valtiovarainministeriö
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Katja Matveinen-Huju, maa- ja metsätalousministeriö
Rauno Väisänen, Metsähallitus
Antti Otsamo, Metsähallitus
Tomi Salo, Metsäteollisuus ry., Elinkeinoelämän keskusliitto
Inka Musta, Metsäteollisuus ry.
Markus Nissinen, Mo-liitto Länsi-Suomi (MTK:n edustajana)
Tuula Säämänen Liikennevirasto
Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
Ari-Pekka Auvinen, SYKE (siht.)

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen klo 13.15. Tarjolla kakkua Marina von Weissenbergin syntymäpäivän johdosta.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 70, 3.9.2014) hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

- Luonnonsuojelulain II-vaiheen kansalaiskeskustelu pidettiin Säätytalolla aamupäivällä 23.10. Keskusteltiin siitä, miten kaikki suomalaiset saadaan osallistumaan lakiuudistukseen. Ilkka Heikkinen painotti kumppanuuksia YM:n ja muiden tahojen välillä.
- Laki Teijon kansallispuistosta on valiokuntakäsittelyssä ympäristövaliokunnassa (HE/81/2014) ja lausunnot saatu.
- Soidensuojelu on puhuttanut ja ministeri Grahn-Laasonen pyytänyt vaihtoehtotarkastelun lokakuun loppuun mennessä.
- TEEB-Suomen esittelytilaisuus 4.11. klo 9.30 alkaen eduskuntatalon auditoriossa.
- Punaisen kirjan 50-vuotisjuhlat pidetään Ravintola OLOSSa Helsingissä 5.12.
- Johanna Niemivuo-Lahti kertoi EU:n hyväksyneen asetuksen haitallisista vieraslajeista, joka tulee voimaan ensi vuoden alusta. Seuraavaksi vuorossa on kansallinen vieraslajeja koskevan lainsäädännön kehittämistyö, tavoitteena ensi vuoden puolella hallituksen esitys. MMM vetää ao. projektia, jota varten on asetettu laaja-alainen asiantuntijaryhmä.
- Tomi Salo Metsäteollisuudesta kertoi uhanalaisten lajien elinolosuhteisiin tutustuttaneesta maastoretkeilystä
- Rauno Väisänen ja Marina von Weissenberg kertoivat Sydneyssä 12.–19.11. pidettävästä IUCN:n World Parks -kongressista. Suomen Australian suurlähettiläs Pekka Patokallio on mukana

tapahtumissa. Kokouksessa julistetaan The Promise of Sydney, joka kokoaa tapahtuman pääviestit ja tulevaisuuden prioriteetit. http://www.iucn.org/news_homepage/?18645/IUCN-summit-delivers-major-commitments-to-save-Earths-most-precious-natural-areas

5. Luonnon monimuotoisuuden kannalta haitallisiin tukiin liittyvän asiantuntijaverkoston työ – tilannekatsaus (Outi Honkatukia, VM)

Honkatukian esittely:

Luonnon monimuotoisuuden kannalta haitallisiin tukiin liittyvän asiantuntijaverkoston toimikausi loppuu vuoden 2015 aikana. Työryhmä on valmistellut raporttia, jonka sisällysluettelon Honkatukia esitteli. Lähtökohta on ollut, ettei Kataisen/Stubbin hallitus tee uusia päätöksiä aiheeseen liittyen vaan työn vaikutusten toivotaan siirtyvän raportin ja mahdollisten jatkotöiden kautta seuraaville hallituskausille. Osa verkoston jäsenistä on katsonut, että verkoston toimeksianto on ollut väärä: tukia ei voi katsoa ainoastaan luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, vaan on katsottava myös vaikutuksia talouteen, työllisyyteen jne. Honkatukia esitteli työn tuloksena luonnostellun ns. tukipilven, jonka kahtena akselina ovat tuen määrä ja vaikutus monimuotoisuuteen. Osa verkoston jäsenistä ei hyväksy tällaista esitystapaa. Kaivataan seurantaryhmän näkemystä, miten tästä voidaan jatkaa. Julkaistaanko raportti valtioneuvoston ministeriön nimissä (mutta klausuuli mukaan) vai esimerkiksi YM:n raporttina?

Keskustelua aiheesta:

- keskusteltiin joidenkin tukien, kuten maataloustuen, sijainnista tukipilvessä. Honkatukian mukaan on mahdollista, että maataloustuet voisivat kulkea vaikutusakselin ylikin eli olla monimuotoisuuden kannalta sekä negatiivisia että positiivisia. Raportin asiavirheet korjataan vielä ja tarkastelua tarkennetaan muutoinkin (mm. vaikutus monimuotoisuuteen).
- SLL/Veistola piti tärkeänä sitä, että tarkastelu tehdään juuri biodiversiteetin näkökulmasta. Yksityiskohdista voidaan keskustella, mutta kokonaisuus on tärkeää saada eteenpäin.
- MMM/Niemivuo-Lahti muistutti, että vaikka tässä työssä fokus voikin olla suppea, ovat ympäristövaikutukset kuitenkin laajempi kokonaisuus kuin biodiversiteetti. Tarvetta on lisäksi jatkotyölle, jossa BD-VN-periaatepäätöksen mukaisesti tehdään laajempi tarkastelu ottaen huomioon myös tukien taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset näkökulmat. Voisiko asiantuntijaryhmä esittää jatkotyötä, jossa näkökulmaa tähän suuntaan laajennetaan?
- YM/von Weissenbergin mukaan työssä on kolme tärkeää ulottuvuutta: 1) raportti rakentuu jo tehtyjen selvitysten perustalle, mutta fokus on kapeampi kuin aiemmin, 2) vertailu muiden maiden kanssa (ml. Ranska ja UK), ja 3) aikajana tukien kehittymisestä. Honkatukian mukaan kehityksen esittäminen on tärkeää, koska esimerkiksi nykyinen hallitus on lisännyt haitallisia tukia.
- MTry & EK/Salo kertoi, että koska raporttia tullaan käyttämään vaikuttamisen välineenä, Metsäteollisuus ei voi allekirjoittaa sitä (esim. energianpuun korjuun tuet ja tukien yhteisvaikutukset: kun yhtä lisätään/vähennetään, niin miten käy toisaalla). SLL/Veistola esitti eriävän mielipiteen jättämisestä: Kyseessä on inventaario, poliittiset johtopäätökset tulevat myöhemmin.

Yhteenvetona todettiin, että nykyversion tehdään tarpeelliset muokkaukset (korjataan virheet, tarkistetaan vaikutukset biodiversiteettiin, lisätään COP 12:n päätökset) ja valmistellaan verkoston seuraavaan kokoukseen mennessä raportin seuraava luonnos. Tavoitteena on, että raportti voidaan julkaista keskeisten ministeriöiden nimissä. Ennen kuin mennään poliittisiin johtopäätöksiin, tarvitaan laajempi näkökulma. Siksi on tarvetta jatkotyölle. Seurantaryhmä arvostaa tehtyä työtä ja kiittää asiantuntijaverkostoa lämpimästi.

6. Kansallinen metsästrategia 2025:n valmistelu ja linkitys biodiversiteettistrategiaan (Katja Matveinen-Huju MMM)

Matveinen-Hujun esittely:

Kansallinen metsästrategia 2025 tulee olemaan seuraava kansallinen metsäohjelma. Työ tehdään tämän vuoden loppuun mennessä vuorovaikutteisesti. Metsäala ymmärretään laajasti kattamaan mm. luonnontuotteet, matkailun ja julkishyödykkeet. Strategian keskiössä on kasvava hyvinvointi ja kolmena kärkenä kilpailukyinen liiketalous, metsäalan uudistuminen sekä metsien aktiivinen ja kestävä käyttö. Eduskunta antoi kannanottonsa strategiasta toukokuussa. Eduskunta oli esitykseen varsin tyytyväinen, mutta halusi kuitenkin korostaa kuutta kohtaa: 1) Suomi on johtava metsämaa, 2) puun käytön lisääminen ja ilmastomuutoksen hillintä, 3) yrittäjyyden edistäminen, 4) edellytykset uusille investoinneille, 5) monitieteellinen tutkimus ja 6) aloitteellisuus kansainvälisessä metsäpolitiikassa. Vain kiireisimmät hankkeet otetaan mukaan strategiaan, toisaalta hankkeiden listaa voidaan päivittää vuosittain. Strategia lähtee lausunnoille noin 13.11. ja sen on tarkoitus tulla valtioneuvostoon vuoden alussa. Strategian seitsemäs tavoite on kirjattu ”Metsäluonnon monimuotoisuus sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys vahvistuvat”.

Keskustelua aiheesta:

- MTry & EK/Salo: talousmetsissä olisi varaa panostaa puuston kasvuun ja nostaa kasvutavoite korkeammalle. Tämä mahdollistaisi paremmin sekä raaka-aineen saannin että luonnon monimuotoisuuden yhtäaikaisen turvaamisen. Tämä ei tarkoita vain lannoituksia vaan sitä, että osa metsistä hoidetaan tarkasti ja ajallaan. Metsät jaettaisiin nykyistä selvemmin kahteen koriin. Puheenjohtaja piti ajatusta mielenkiintoisena, mutta muistutti, että keinoista pitäisi olla selkeämpi käsitys. MTK/Markus Nissinen kertoi, että tänä vuonna eri-ikäisrakenteisia hakkuita on tehty noin 3 000 hehtaarin alalla. Salon mukaan tilakoon suurentaminen ja tilojen eheyttäminen voitaisiin linkittää monimuotoisuuden turvaamiseen.
- SLL/Veistola huomautti, että aiemmin monimuotoisuus oli yksi strategian kärjistä. Strategiasta puuttuvat nyt mm. luontotyyppi- ja verkostonäkökulmat; tällä hetkellä strategia vaikuttaa biodiversiteettinäkökulmasta huonommalta kuin aiemmat KMO:t. YM/Heikkinen kysyi pitäisikö ennallistaminen ja siihen liittyvä ilmastomuutosnäkökulma ottaa strategiaan mukaan? Puheenjohtaja huomautti, että strategiassa tarvitaan mittareita myös suojelupuolelle. Lisäksi bd- ja metsästrategiat olisi hyvä linkittää tiukemmin yhteen.
- YM/von Weissenberg toivoi, ettei strategiaan tulisi täysin uusia indikaattoreita, vaan että seurantaan voitaisiin käyttää olemassa olevia mittareita (kuten luonnontila.fi) Lisäksi hän korosti valtavirtaistamisen ja sektori-integraation merkitystä; strategiassa ei saisi mennä taaksepäin yleisten kirjausten osalta.
- MH/Väisänen toivoi valtion retkeilyalueille vähän kunnianhimoisempia linjauksia kuin vain yleinen kävijämäärien lisääminen. Metsissä eri tavoitteiden välisten kompromissien löytäminen on mahdollista.

Lopuksi Matveinen-Huju kertoi, että hänelle voi lähettää suoraan palautetta strategiasta viimeistään ensi viikon aikana. Tämä jälkeen on vielä lausuntomahdollisuus.

7. CBD COP-12 osapuolikokouksen tulokset (Marina von Weissenberg YM)

- von Weissenberg esitteli kokouksen antia lyhyesti; asiaan palataan myöhemmin tarkemmin. Suomen näkökulmasta kokous onnistui hyvin. Saavutuksia olivat mm. toimeenpanon resurssien kaksinkertaistaminen, luonnon monimuotoisuuden valtavirtaistaminen kehitys yhteistyöohjelmiin sekä vieraslajeja koskenut hyvä päätös. Meret olivat kokouksessa syvätarkastelussa. Nimettiin ja rajattiin ekologisesti merkittävät merialueet (EBSA) ml. 11 arktista aluetta. Nämä eivät suojeltuja, mutta kuitenkin selkeästi määriteltyjä alueita, jotka ovat erityisen tärkeitä monimuotoisuudelle. Ennallistamiskysymyksen käsittely osapuolikokouksessa oli laaja ja kannustava. Meidän tulee katsoa hyviä esimerkkejä ja panostaa osaamisen viemiseen muualle maailmalle. Tärkeää seurata, mitä muualla maailmassa tapahtuu. Saamelaiskäräjien osalta tehtiin paljon töitä alkuperäiskansoja koskevan terminologian eteen. Pekka Haavisto piti esitelmän Rauha ja luonnon monimuotoisuus – tilaisuudessa korkean tason yhteydessä. Seuraava COP pidetään Los Cabosissa Meksikossa kahden vuoden päästä marraskuussa 2016.

8. Muut asiat

- muita asioita ei ollut

9. Seuraavat kokoukset

tiistai 2.12. klo 9–11, YM Kuukkeli

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

10. Kokouksen päättäminen

Kokouksen varapuheenjohtaja Timo Tanninen päätti kokouksen klo 15.10.

Puheenjohtaja   Timo Tanninen

Sihteeri   Ari-Pekka Auvinen (videoyhteydellä Oulusta)

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.